

M02IV.doc
Pripravila: Damjana Pintarič
Razmišljanje o zgodovini odrešenja
ob literaturi in Božji besedi

SPOMINJANJE ZGODOVINE ODREŠENJA - BOŽIČNI VEČER (IV)
OB LITERATURI (Claudel, Pascal itd.), BOŽJI BESEDI (Stara in Nova zaveza) in GLASBI

(Lahko v krogu ožje ali širše družine, lahko skupaj s prijatelji in znanci, lahko v okviru župnije ali mladinske skupine...)

(Prižgane so samo sveče.)

(glasba: melodija - dve flavti)

UVOD: Človekova svobodna izbira - da Boga sprejme ali zavrne

Ali je Bog ali ga ni.

- Na katero teh dveh domnev želite staviti?

- Na nobeno izmed njiju. Pravilen odgovor je sploh ne staviti.

- *MOTITE SE. STAVITI JE TREBA, ni druge možnosti. Tudi VI ste ujeli v to. MI VSI smo ujeli v to.*

Čudna in usodna je zmota sveta, da se ima za razsodnika verskih resnic, ne da bi se prej v srcu pripravil nanje. Slepe oči ne vidijo, gluha ušesa ne slišijo. Svet naj najprej spozna, kakšna je vera, ki jo zavrača, preden jo zavrne.

Ko se človek enkrat razumsko odpre veri v Moč, ki je nad njim, in spozna, da ni on sam merilo vsega v nebesih in na zemlji, potem gre s precejšnjo lahkoto naprej. A mi mnogo raje udobno sedimo doma, kot da bi se lotili preverjanja, če nam je bilo razodetje zares dano.

O Jezusu se med vzgojenimi osebami ne govori. Skupaj z denarjem in smrtjo je Jezus med zadevami, ki prinašajo neugodje v olikano kramljanje. Preveč stoletij presladkega Jezusa in sentimentalnih podob in ni čudno, da to ime zveni sladkobno in da postane tabu. Zgodi se, da doktoriraš iz zgodovine, pa ti še na misel ne pride problem o obstoju v temó časa zavitega judovskega tesarja, ki je prelomil zgodovino na dva dela: pred in po Kristusu. Ali da doktoriraš iz klasične literature in veš vse o grško-rimski mitologiji, ki si jo študiral iz izvirnih besedil, nisi se pa dotaknil grških besed Nove zaveze.

Čudno: mera časa se konča in izhaja iz Njega - in vendar se zdi skrit. Ali ga zanemarjajo ali ga imajo za dovolj znanega.

"Glej, predložil sem ti danes življenje in srečo, smrt in nesrečo", govori Gospod. "Ljubi Gospoda, svojega Boga, hodi po njegovih potih in živel boš. Ne odvrčaj srca od Njega. Danes kličem za pričo proti vam nebo in zemljo: predložil sem ti življenje in smrt, blagoslov in prekletstvo. Izvoli življenje, da boš živel!"

(Glorija: *Mnogo poti skozi življenje vodi - Podaj mi roko, moj brat*)

I. Ljudje - v temi sovraštva, greha, smrti, brez luči, brez Boga - prosijo za odrešenje

Žena je odgovorila kači: "Od sadú dreves v vrtu jeva. Le o sádu drevesa, ki je v sredi vrta, je Bog rekel: Od tega ne jejta, tudi ne dotikajta se ga, da ne umrjeta!" Kača pa je ženi dejala: "Nikakor ne bosta umrla. Ampak Bog ve: Brž ko bosta od njega jedla, se vama bodo oči odprle in bosta kakor Bog, ker bosta spoznala dobro in hudo." IN ŽENA JE VZELA SAD IN STA Z MOŽEM JEDLA.

Če je Bog in ker Bog je, je človeški rod že od vsega začetka zapleten v strašno prakrivdo. Izgubil je zvezo s svojim Stvarnikom. In če hočemo škodo in bedo greha zares videti, se moramo odstraniti iz vrveža opravkov in zabav - in videli bomo napuh, boj med vestjo in grehom, strah pred prihodnostjo in smrtjo. Videti in premišljevat lastne grehe nam ne more škoditi, če imamo pred svojimi očmi Kristusa in če se trudimo, da bi greh premagali, saj v Kristusu najdemo Boga in svojo človeško bedo (poznavanje svoje bede brez poznanja Boga vodi v obup, poznanje Boga brez poznavanja svoje bede

pa v napuh). Sam v sebi sem grešnik, človek nečistih ustnic in posvetnega srca. Nisem vreden, da stopim v Božjo pričujočnost, v Njegovo bližino - a prihajam k Njemu, pred Njegove prodorne oči, ki vidijo sleherni vzgib v meni. Zakaj to počnem? Zato ker ... h komu pa naj grem? Vem, da je čez vse usmiljen in da želi mojo rešitev tako iskreno, da je zame umrl; zato prosim: Gospod Jezus Kristus, Sin božji, usmili se mene, grešnika.

Mnogi ne hodijo po tej poti, nimajo pred očmi Vsemogočnega, ne zanimajo se zanj. V njih raste samoljubje, ker ne ljubijo Boga. Ne vztrajajo v iskanju, ker niso nikoli okusili in doživeli Gospodove moči in ljubezni, ker niso spoznali svoje slabosti: če nimamo prave predstave o stanju svojega srca in o grehu, tudi ne moremo imeti prave predstave o Gospodu. Le kolikor dojamemo svojo naravo (svojo nepokorščino Bogu in svojo grešnost), razumemo tudi Gospodovo neskončnost, njegov blagoslov odpuščanja in odrešitve - sicer so vse samo prazne besede. Brez ponižnega duha torej, ki se pusti poučiti, ne moremo priti do resnice ne v veri ne v drugih rečeh. Kdor se trudi, da bi bil poslušen Bogu, pridobiva spoznanje o samem sebi - vidi, da je v njem marsikaj, česar ne bi smelo biti, in da sam nima moči, da bi se spremenil. In potem prebere, da je prišel sam Božji sin kot človek na svet in da je na križu umrl za nas - ob tej grozo vzbujajoči skrivnosti ne more drugega kot verovati vanj: Gospod, močnejši si od mene, zmagal si. Bolj ko razumevamo svoje lastno srce, bolj razumevamo tudi Boga.

V čem je greh - smrt človeškega rodu?

Človek je hotel imeti delež pri tem, kar je pridržano Bogu - pri spoznanju dobrega in hudega - vendar si tega ni mogel pridobiti, ne da bi prenehal biti tak, kakršen je Bog, namreč svet in popoln. Hotel je biti Bogu enak, toda dosegel je lahko le senco podobnosti, izgubil pa je pri tem tisto, kar je imel - postal je deležen Božje vednosti o zlu, ob tem pa je izgubil podobnost z Bogom; kajti Bog ve za zlo in vendar je prost zla; človek pa se je pogreznil v zlo in ga tako spoznal ... Adam ni bil zadovoljen s tem, kar je bil - hlepel je po spoznanju, ki ga ni mogel doseči od zunaj, ampak le prek žalostnega izkustva v sebi - to je bil sad prepovedanega drevesa, npravni nered, ki ostaja v nas do danes.

IN ŽENA JE VZELA SAD IN STA Z MOŽEM JEDLA.

(Glorija: Rojeva se greh)

II. Z Marijinim privoljenjem se začne darovanje Boga človeštvu, Božja daritev človeku

Človeštvu je bil obljubljen Odrešenik iz judovskega naroda že v sivi davnini. Od vekomaj so ga oznanjali in molili. Približal se je dan njegovega prihoda in s hrepenenjem so ga pričakovali. In res, v tem času se je v Palestini razodel Nekdo, ki je o sebi trdil, da je on tisti. In zapustil je svet, ne da bi očitno bogvekaj napravil za to, da bi navzven osmisli svoj prihod. Svetni vladar uveljavlja svojo oblast, kaže svojo moč ... ko pa je prišel dolgo pričakovani Mesija, za vse to ni skrbel.

Ni imel podobe ne lepote, da bi ga želeli gledati, ne zunanosti, da bi nam ugajal. Zaničevan je bil, zadnji med ljudmi, mož bolečin in izkušen v trpljenju - kakor človek, pred katerim skrivajo obličje, preziran, da ga nismo cenili. ON PA JE NOSIL NAŠE TRPLJENJE IN PREGREHE, SI NALOŽIL NAŠE BOLEČINE. Mi pa smo ga imeli za udarjenega.

Ljudje ljubimo stvari, ki niso večne in ki minejo. Zato nas je hotel On, ki bi ga morali ljubiti, spet pridobiti zase. Prišel je na svoj svet v podobi enega izmed nas - človek kakor mi, razprostira roke, nas snubi, da se vrnemo k Njemu, svojemu Stvarniku. Prevezel je mišljenje in čustvovanje naše narave in razvozlal ugibanja našega razuma. V Njem so se zbrali razpršeni žarki svetlobe, ki so v prvih dneh stvarstva obsevali vso naravo: on je Beseda, Luč, Življenje, Resnica, Modrost ...

(Ave Maria)

Ko je prišla polnost časov, je poslal Bog svojega Sina, rojenega iz žene, podrejenega postavi, da bi odkupil tiste, ki so bili pod postavo, da bi tako prejeli posinovljenje.

Bog se je učlovečil, da bi se On tesno združil in povezal z nami, kajti mi smo postali nesposobni priti do Njega, ker nas je naša beda prisilila v obup in napuh. Mi pa pravimo, da se Bog in človek ne moreta nikoli zediniti! Vendar osramočeni zardimo, ko se zavemo, da je Bog prišel k nam, se ponižal do nas, da bi nam dal moči, da bi se dvignili k Njemu. On, ki je višji od najvišjega, je ponižno prevzel Adamovo naravo in se nam v njej razodel. Stvarnik človeka, Božja modrost - On je prišel na svet in to ne v moči, bogastvu, časti - prišel je v slabosti, revščini, skritosti. In prišel je trpet. Spačil je svojo lepoto in neizmernost svoje veličine z nedopovedljivim ponižanjem svojega učlovečenja. In ti, človek?

Kako si vendar čuden! Najprej si nezadovoljen, da je tvoj Bog tako daleč nad teboj, potem pa spet nezadovoljen, da se ti je približal. Najprej si tožil, da je visok, nato tožiš, da je prenizek!

(Ave Maria)

Angel je vstopil pri Mariji in rekel: Veséli se, milosti polna, Gospod je s teboj!

Vznemirila se je in premišljevala, kaj naj pomeni ta pozdrav.

Angel ji je rekel: Ne boj se, Marija, kajti našla si milost pri Bogu. Spočela boš in rodila sina, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik, Sin najvišjega, in njegovemu kraljestvu ne bo konca.

Kako se bo to zgodilo, ko ne živim z možem?

Angel ji je odgovoril: Sveti Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila, zato bo tudi otrok, ki bo rojen, svet - Božji sin. Bogu namreč ni nič nemogoče.

Marija je rekla: Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.

In angel je šel od nje.

(Ave Maria)

Marija pa je vse te besede ohranila in jih premišljevala v svojem srcu.

Marija nam je zgled vere, zgled v sprejemanju in poglobljanju Božje resnice. Ne domišlja si, da je storila dovolj, ko je Božjo resnico sprejela - tudi ostaja v njej. Ni ji dovolj, da jo ima v posesti, ampak živi iz nje. Ni ji dovolj, da ji pritrjuje in ji uklanja svoj razum - razvija jo in razglablja o njej. Marija najprej veruje, potem pa s spoštovanjem razmišlja o veri.

GLEJ, DEKLA SEM GOSPODOVA, ZGODI SE MI PO TVOJI BESEDI.

(zapesti: Moja duša poveljuje Gospoda)

Hebronski duhovnik Zaharija, Janezov oče, je bil kot kak današnji pastor ali pop, zakaj ženitev je bila dovoljena vsem svečenikom, ki so živeli tistihdob.

In zagotovo je imel tudi on nekje za župniščem majhen vrtič, poln cvetja s silno močnim vonjem, ki nam naznanja pasje dni.

Prav tja je šla Marija, abiens in montana, k svoji sestri Elizabeti na višavo.

Ona pa jo je pogledala in rekla: "O!" Samo: "O!" je rekla in povsila glavo, zakaj na mah je vse razumela, v prsah je vztrepetala in med vzdihom

je sklenila ubogi ženski roki in čisto potihem vprašala: Unde hoc mihi?

In zdi se mi, kot bil tam, tako dobro mi je ta prizor poznan.

Vidim, kako ji drhtijo koticiki ust, kako nenadoma privro na dan solze iz globin človeka, ki ni več mlad: kot bi v srcu plahnela in se izničevala;

in vidim njen spačeni izraz, ko joče, kot bi se smejala:

neizmerljiva radost je v njenih očeh, polnih solza.

Mati svetega Janeza Krstnika zre v mater mojega Boga!

O srečna ti, Elizabeta, ki si v prvem Stabatu videla Marijo,

večno Božjo modrost, tedaj ko je Magnifikatu dala melodijo!

Ah, ko bi se mogli sprehoditi, kot si se v svojem judovskem vrtičku onega večera Ti:

korak za korakom bi ponovili pot, ki jo katoliški verniki opravljajo vse do današnjih dni,

in ko bi na široko odprli svoje grešno srce in vse priznali, o da bi se mogli tedaj tudi mi,

da bi se smeli z roko dotakniti prstov naše matere Marije tudi mi sami!

Zdrava, milosti polna, Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami.

III. Bog postaja človek

Ko sta bila tam, v Davidovem mestu, se ji je dopolnil čas poroda. Rodila je sina, prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jaslje, ker zanj ni bilo prostora v prenočišču.

(Ljubljanski oktet: Svetonočna)

Pastirje, ki so tam prenočevali pod milim nebom in bili na straži pri svoji čredi, je obsvetila

Gospodova svetloba. Rečeno jim je bilo: Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudi - danes se vam je rodil Zveličar, ki je Kristus Gospod!

Kdo si, Gospod z višin, ki si prišel iz mogočnosti k nam v nebogljenost? Ki si se dal ljudem, da so te lahko spoznali? Ki so te človeške roke lahko objemale, hranile, oblačile in - umorile? Si res prišel, da nas spoznaš do konca, da deliš z nami našo temo smrti? Si zato prišel ubog, da si občutil pljunke, udarce, zavisti, greh, ki bi ti jih ne zadajali, če bi prišel v moči, ker bi hlinili pred teboj popolnost? Tvoj prihod je božič. Tradicija? Čustvo? Spomin? Nemirno čakanje in hrepenenje. Tekanje, hitenje ... pa naše srce res čaka? Sicer prideš, Gospod, mi pa v praznino. Je hipec miru, ukraden hitenju. Tvoje neme besede otroka, tvoje roke - dane na milost in nemilost človeškim - ga prestrežejo. Bog je z nami. Ljubezen nam bo skazal do konca. Kako, kako te v tej vrtoglavi skrivnosti dojeti? Kako ti odpreti vrata, da boš rojen tudi v nas in za nas, da boš tudi v nas življenje?

(Slovenski oktet: *Adeste fideles*)

Marija pa je vse te besede ohranila in jih premišljevala v svojem srcu.

Izbrana od Boga. V telesu Najvišjega. Življenje z Bogom polno, blizu, v tebi. Samo On in želja in hrepenenje po njem. Potem zares, tako zares teža njegovega telesa. Moj Bog! Bog v tebi. Tvoj ZGODI SE. Si sploh zmogla živeti s to skrivnostjo? Si sploh nosila v sebi kdaj še kaj drugega kot Njega - v telesu - in njegove besede dan za dnem - v srcu - in premišljevala to nedoumljivost do smrti in vstajenja Njega, ki je sin tvojega telesa in ki je Bog? Kako prepadno! Kako neskončno!

Marija pa je vse te besede ohranila in jih premišljevala v svojem srcu.

(TIŠINA)

IV. V trepetu zemlje, v globoki tišini nedoumljivosti se končuje daritev ljubezni - na križu

(lahko diapozitiv Jezusa na križu)

Marija pa je vse te besede ohranila in jih premišljevala v svojem srcu, vse dokler ni prišla ura, da se poveljca Sin človekov. Resnično resnično povem vam: če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo. Če pa umrje, obrodi obilo sadu. Zaradi te ure sem prišel na svet, govori Gospod. Jaz sem pot, resnica in življenje. Kdor vame veruje, bo živel, tudi če umrje.

Bog, Stvarnik, Luč sveta, Vsemogočni - pribit na križ. Mrtev. Da bi se sklonil k nam in nas našel v našem grehu, v smrti in nam vrnil življenje. Tako se v trepetu zemlje, v globoki tišini nedoumljivosti končuje z rojstvom v Betlehemu začeta daritev ljubezni. Za TO žrtev ljubezni, za TO daritev človeku je prišel na svet. TO je božič - njegov prihod.

(TIŠINA)

(Taizé: *Adoramus te, Christe*)

(13. postaja križevega pota: Jezusa polože Mariji v naročje; p. Marko Mohorič, 1991)

Gospod, prvič te je imela tvoja mati v naročju v Betlehemu, po porodu. Povsod te je spremljala in v srcu premišljevala, kaj naj bi pomenilo tvoje življenje, čudeži, besede ... Zdaj te polaga v grob. Na zunaj je vse izgubljeno. Toda ti boš iz svoje smrti naredil zmagoslavje nad smrtjo samo in nad močjo hudobije. Šele po prihodu Svetega Duha bo tvoja mati vse razumela. Daj tudi nam razumeti delež pri tvojem umiranju na križu, da bi lahko umrli sebi in okusili moč tvojega vstajenja v premagovanju sebičnosti in ujetosti v ta svet. Hvala ti, Gospod, da si se sklonil v grob, da bi nas tam našel in nas popeljal k luči večnega življenja.

(POGASI VSE SVEČE; v temi zapoje skupina Sirius pesem: *Obriši, mati, solze z oči ...*)

(Händel: Aleluja + prižgati vse luči ...)

"Božje Dete je rojeno!" Tudi vi poslušajte, kakšen je ta spev, prisluhnite vsi zbrani!

Vi, Starodavniki, ki vas pekel še vedno zadržuje v svoji prostorni dvorani!

Zamračena korenina čuti, kako se s cvetom iz njene mladike razbrsteva blagoslov.

V drevesu Življenja, na katerem se rojeva večni sad, zatrepetajo pokolenja prednikov: glejte otroka, ki ga Mati božja polaga v Simeonovo naročje, kako je čudovit in gol!

*Veselite se, matere in očaki, predniki Jezusa Kristusa, radostite se vsi!
Maščevalec bo, kot je pisano, izšel iz kosti, ki je izšla iz vaših kosti.
In nad vsemi rajnimi, ki so narajeni drug prek drugega,
zemlja v hipu vse do Adama v globinah zadrhti in zazija!
Onemogli glasovi duš se dvigajo iz ječe trpljenja, s črnega dna:
vzdihujoč ponavljajo: Prišel si, o moj sin, prišel si k nam!
Vse do časa, ko tudi on, Živi, prostovoljno stopi na prag Smrti, ki je ni ustvaril sam,
in ko ob prihodu angel, stopajoč pred Dušo-Bogom, tistega sobotnega dne
silovito udari na mogočna vrata, da strašljivo zadone!
A že se nad puščavo dviga mlečna zarja dneva, ki se nikdar več ne konča,
to je naš prvi krščanski dan, prvo leto milosti in našega zveličanja!
Tu doli in od tod naprej bo z nami Bog za večno in ves čas,
dokler bomo z njim ostali mi in tudi, ko ne bomo več, zakaj minljiv namen je v nas.
Kmalu bomo spet počeli slaba dela, toda zdaj nas sprejema v zavetje srce,
zaprto v tabernaklju, ki je do nas neizmerno ljubeče: njegova šibkost smo ljudje.
Resnično, to je božični dan, ves iz čistega zlata, ki ga nobeno zlo ne najé.
Jutri bomo spet služili krutemu Herodu, ker je tako pač najbolj preudarno,
v roke bomo zopet vzeli obrtno orodje in zasedli svojo uradniško pisarno.
Jaz pa sem se kot Jožef tesar v Božjo radost skril na varno: ob sebi vidim ležati dete,
našega Gospoda in Boga, pri naši materi Mariji, ki vse te stvari ohrani zase in jih premišljuje v posodi
svojega srca.*

(ZVONJENJE - na kaseti + nato Sveta noč ali kakšna druga božična ...)